

opusdei.org

Homília na Kvetnú nedeľu

Homília svätého Josemaríu na Kvetnú nedeľu s názvom "Vnútorňý boj".

24.03.2024

Ako každý kresťanský sviatok, i ten dnešňý, ktorý slávime, je predovšetkým sviatkom pokoja. Palmové ratolesti nám so svojou prastarou symbolikou pripomínajú scénu z Knihy Genezis: Noe *potom čakal ďalších sedem dní a opäť vypustil z korába holubicu. A holubica priletela k nemu iba v podvečer a v*

zobáku mala čerstvú olivovú ratolesť. Tu Noe poznal, že vody zo zeme zmizli (Gn 8, 10-11). Pripomíname si teraz, že zmluva medzi Bohom a jeho ľudom sa potvrdila a upevnila v Kristovi, lebo on je náš pokoj (Ef 2, 14). V obdivuhodnej zhode starého s novým a v zhrnutí starého v novom, čo charakterizuje liturgiu našej svätej Katolíckej cirkvi, čítame dnes tieto slová hlbokkej radosti:

Jeruzalemské deti s olivovými ratolesťami v rukách išli v ústrety Ježišovi a nadšene volali: Hosanna na výsostiach (Antifóna svätej omše z Kvetnej nedele).

Tento jasot na slávu Kristovi sa v našej duši spája s tým, ktorým sa oslavovalo jeho narodenie v Betleheme. *Ako šiel, píše svätý Lukáš, prestierali na cestu svoje plášte. A keď sa už blížil k úpätiu Olivovej hory, začali celé zástupy učeníkov radostne veľkým hlasom chváliť Boha za všetky zázraky, ktoré videli, a volali:*

Požehnaný kráľ, ktorý prichádza v mene Pánovom! Pokoj na nebi a sláva na výsostiach (Lk 19, 36-38).

Pokoj na zemi

Pax in coelo— pokoj na nebi. Pozrime sa však, ako je to so svetom. Prečo niet pokoja na zemi? Nie, naozaj tu niet pokoja, je iba jeho zdanie, rovnováha strachu, chatrné kompromisy. Takisto niet pokoja ani v Cirkvi, poznamenananej napätiami, trhajúcimi biele rúcho Kristovej nevesty. Niet pokoja v mnohých srdciach, ktoré sa márne snažia prehlušiť duševný nepokoj neustálym zhonom a hľadaním lacného pôžitku vo veciach, ktoré nevedia nasýtiť, pretože za sebou vždy zanechajú iba trpkú príchuť smútku.

Palmové ratolesti, píše svätý Augustín, sú symbolom vzdávania pocty, lebo znamenajú víťazstvo. Náš Pán bol od víťazstva iba na krok,

zomierajúc na kríži. Znamením kríža sa chystá triumfovať nad diablom, kniežaťom smrti (Sv. Augustín, *In Ioannis Evangelium tractatus*, 51, 2 (PL 35, 1764)). Kristus je náš pokoj, pretože zvíťazil; a zvíťazil, pretože bojoval, v neúprosnom zápase proti nahromadenej zlobe ľudských srdc.

Kristus, ktorý je naším pokojom, je aj cestou (Porov. Jn 14, 6). Ak hľadáme pokoj, musíme nasledovať jeho kroky. Pokoj je dôsledkom zápasu, boja, toho osobného asketického boja, ktorý musí každý kresťan viesť proti všetkému, čo v jeho živote nie je Božie: proti pýche, zmyselnosti, proti sebecku, povrchnosti, úzkoprsosti. Je márne dožadovať sa vonkajšieho pokoja, ak nám chýba pokoj vo svedomí, v hĺbke duše, *lebo zo srdca vychádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhanie* (Mt 15, 19).

Boj – povinnosť lásky a spravodlivosti

Nezdá sa byť takáto reč už staromódnou? Nenahradili ju snád príležitostné frázy či osobné kapitulácie zaodiate do plášťa pseudovedeckosti? Vari neexistuje tichá dohoda, že skutočnými dobrami sú peniaze, lebo sa za ne dá všetko kúpiť, pozemská moc, ľstivosť, vďaka ktorej sa dá vždy udržať nad hladinou a ľudská múdrosť, ktorá samu seba definuje ako *zrelú* v domnení, že už *prevýšila* to posvätné?

Nie som a nikdy som ani nebol pesimista, pretože viera ma učí, že Kristus definitívne zvíťazil a ako dôkaz svojho víťazstva nám dal príkaz, ktorý je súčasne povinnosťou: bojovať. My kresťania máme záväzok lásky, ktorý sme slobodne prijali na základe povolania z Božej milosti: záväzok, ktorý nás pobáda do

húževnatého boja, lebo vieme, že sme rovnako krehkí ako ostatní ľudia. Súčasne však nesmieme zabúdať, že ak nasadíme prostriedky, ktoré máme k dispozícii, staneme sa soľou, svetlom a kvasom sveta: budeme Bohu na radosť.

Naše odhodlanie vytrvať v tomto záväzku lásky je okrem iného aj povinnosťou spravodlivosti. A jej podstata, spoločná pre všetkých veriacich, sa konkretizuje v neustálom boji. Celá tradícia Cirkvi považovala kresťanov za *milites Christi*, Kristových vojakov. Vojakov, ktorí iným prinášajú pokoj, zatiaľ čo neustále bojujú proti vlastným zlým sklonom. Niekedy, kvôli nedostatku nadprirodzeného pohľadu, alebo kvôli praktickým pochybnostiam vo viere, ľudia vôbec nie sú ochotní prijímať život na zemi ako boj. Zlomyselne nám podsúvajú, že ak sa považujeme za *milites Christi*, hrozí nám nebezpečenstvo zneužívať vieru

na časné ciele násilia a sektárstva. Tento spôsob myslenia je smutným a málo logickým zjednodušením, ktorý zvykne kráčať ruka v ruke s pohodlnosťou a zbabelosťou.

Kresťanskej viere nie je nič väčšmi cudzie než fanatizmus, predstavujúci podivné spojenie svetského a duchovného, nech by sa už uskutočňoval v mene čohokoľvek. Také nebezpečenstvo nehrozí, ak sa pod bojom chápe to, čo nás učí Kristus: boj človeka so sebou samým; neustále obnovované úsilie o väčšiu lásku k Bohu; snaha o vykorenenie egoizmu a službu všetkým ľuďom. Odmietnuť tento zápas — nech už s akoukoľvek výhovorkou — znamená vopred sa považovať za porazeného, zničeného, bez viery, so skleslou dušou, rozmetanou v malých úbohých potešeniach.

Pre kresťana je duchovný boj pred Bohom a pred tvárou všetkých

bratov vo viere potrebou, dôsledkom jeho stavu. Preto, ak niekto nebojuje, zrádza Krista a celé jeho mystické Telo, ktorým je Cirkev.

Neustály boj

Boj kresťana sa nikdy nekončí, pretože vnútorný život, to znamená stále začínať a znovu začínať; vnútorný život bráni tomu, aby sme sa pyšne považovali za dokonalých. Na tejto ceste nevyhnutne narazíme na mnohé ťažkosti; pretože keby sme sa s nimi nestretávali, neboli by sme stvoreniami z mäsa a kostí. Vždy budeme mať čo do činenia s vášňami, ktoré nás budú sťahovať dolu, a vždy sa budeme musieť brániť proti ich — raz väčším a raz menším — prudkým vzplanutiam.

Nemalo by nás prekvapovať, ak na tele i na duši pocítíme osteň pýchy, zmyselnosti, závisti, lenivosti a túžby podrobovať si iných. Je to dávne zlo, systematicky utvrdzované našou

osobnou skúsenosťou; je to východiskový bod a obvyklé prostredie na to, aby sme náš beh do Otcovho domu v tomto vnútornom športe vyhrali. Preto svätý Pavol pouča: *Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý* (1 Kor 9, 26-27).

Aby sa do tohto zápasu pustil, alebo v ňom pokračoval, kresťan nemôže čakať na vonkajšie znamenia alebo dobrú náladu. Vnútorný život nie je vec pocitov, ale vec Božej milosti a vôle, je vecou lásky. Všetci učeníci boli schopní nasledovať Krista v deň jeho triumfu v Jeruzaleme, no takmer všetci ho opustili v hodine jeho potupnej smrti na kríži.

Pravá láska si totiž vyžaduje statočnosť, vernosť, srdce pevne zakotvené vo viere, nádeji a láske.

Len bezobsažná ľahkomyselnosť rozmarne mení predmet svojej túžby — to však už nie je láska, ale sebecká kompenzácia. Kde je láska, tam je aj rozhodná vôľa: schopnosť odovzdať sa, obetovať sa, zriekať sa. A uprostred utrpenia a protivenstiev nachádzame šťastie a radosť. Radosť, ktorú nám nič a nikto nemôže vziať.

V tomto zápase lásky by nás nemali znechutiť pády, akokoľvek veľké by boli, ak sa budeme utiekať k Bohu vo sviatosti pokánia s kajúcnosťou a pevným predsavzatím polepšiť sa. Kresťan nemôže byť maniackym lovcem nepoškvrnených pracovných výkazov. Nášho Pána Ježiša Krista síce dojíma nevinnosť a vernosť Jána, ale rovnako ho pohol aj Peter ľútosťou po svojom páde. Ježiš má pochopenie pre našu slabosť a priťahuje nás k sebe akoby po naklonenej rovine, túžiac, že sa budeme snažiť posunúť sa každý deň o trochu vyššie. Hľadá nás, ako

hľadal učeníkov z Emáuz, keď im vyšiel v ústrety; alebo ako hľadal Tomáša, ktorému ukázal otvorené rany na svojich rukách a svojom boku a vyzval ho, aby sa ich dotkol. Ježiš Kristus vždy očakáva, že sa k nemu vrátíme práve preto, lebo pozná našu slabosť.

Vnútorňý boj

Trp so mnou ako dobrý vojak Krista Ježiša (2 Tim 2, 3), hovorí nám svätý Pavol. Život kresťana je vojenská služba, vojna, nádherná vojna mieru, ktorý nemá nič spoločné s vojnovými ťaženiami ľudí, pretože tie vznikajú rozdelením a často nenávisťou, zatiaľ čo boj Božích synov proti vlastnému sebestvu sa zakladá na jednote a láske. *Žijeme, pravda, v tele, ale nebojujeme podľa tela – lebo zbrane nášho boja nie sú telesné, ale majú od Boha silu borit hradby. Boríme výmysly a každú pýchu, čo sa dvíha proti poznaniu Boha (2 Kor 10, 3-5).* Je

to nepretržitý boj bez oddychu proti našej pýche, proti namyslenosti, ktorá nás disponuje konať zlo; proti našim domýšľavým úsudkom.

V túto Kvetnú nedeľu, keď náš Pán vstupuje do rozhodujúceho týždňa pre našu spásu, nechajme tak všetky povrchné úvahy a prejdime k tomu hlavnému, k tomu, čo je naozaj dôležité. Pozrite sa, to, o čo by nám malo ísť, je dostať sa do neba. Ak nie, nič nemá zmysel. A aby sme sa dostali do neba, na to potrebujeme byť verní Kristovej náuke. A aby sme boli verní, musíme neustále viesť boj proti prekážkam stavajúcim sa do cesty nášmu večnému šťastiu.

Viem, že keď sa hovorí o boji, ihneď sa nám pred očami vynorí naša slabosť, predvídame možné pády a omyly. Boh s tým počíta. Nevyhneme sa tomu, že pri našej chôdzi budeme nevyhnutne víriť aj prach. Sme len tvorovia a máme plno nedostatkov.

Povedal by som, že ich budeme mať vždy: sú ako tieň, ktorý spôsobuje, že v našej duši sa o to viac ako kontrast vyníma Božia milosť a naše úsilie odpovedať na Božiu dobrotu. A oboje — svetlo i tieň — nás urobí ľudskými, pokornými, plnými pochopenia a veľkorysosti.

Neklamme sa: ak v našom živote počítame s nadšením a víťazstvami, mali by sme tiež počítať aj so skleslosťou a porážkami. Také bolo vždy pozemské putovanie kresťanov — aj tých, ktorých uctievame na oltári. Spomínate si na Petra, Augustína, Františka? Nikdy sa mi nepáčili také životopisy svätých, ktoré nám s naivitou, ale takisto aj s nedostatkom kresťanskej náuky predstavovali ich hrdinské skutky tak, akoby boli v Božej milosti utvrdení už od materinského lona. Nie. Skutočné životopisy kresťanských hrdinov sú ako naše životy; bojovali a vyhrávali, bojovali

a prehrávali. A potom sa plní ľútosti
vrátili opäť do boja.

Nech nás neprekvapuje, že pomerne
často budeme porážaní, bežne a
takmer vždy vo veciach malej
dôležitosti, ktoré nás trýznia, akoby
jej mali veľa. No ak budeme milovať
Boha, ak budeme pokorní, ak
budeme vytrvalí a neústupní v
našom boji, porážky nenadobudnú
prílišnú dôležitosť, pretože po nich
prídu víťazstvá, ktoré budú slávou v
Božích očiach. Neexistujú neúspechy,
ak človek koná so správnym
úmyslom, ak sa snaží plniť Božiu
vôľu a vždy počíta s jeho milosťou a s
našou ničotou.

Číha na nás však mocný nepriateľ,
ktorý sa stavia proti nášmu úsiliu
dokonale stelesňovať učenie Krista:
pýcha, ktorá narastá, keď sa v
neúspechoch a porážkach nesnažíme
odhaliť Pánovu dobrotivú a
milosrdnú ruku. Dušu potom naplnia

tiene — ponurého smútku —, a považuje sa za stratenú. A predstavivosť vytvára prekážky, ktoré nie sú skutočné a ktoré by zmizli, keby sme na veci hľadeli s čo i len troškou pokory. Kvôli pýche a predstavivosti si duša niekedy privodí bolestné kalvárie; no na týchto kalváriách nie je Kristus; pretože kde je Pán, tam je pokoj a radosť, hoci by sa duša zvíjala bolesťou a bola obklopená samými temnotami.

Iným zradným nepriateľom nášho posväcovania sa je domnienka, že vnútorný boj by sa mal viesť proti mimoriadnym prekážkam, proti drakom chrliacim oheň. Je to len ďalší prejav pýchy. Chceme bojovať, ale s lomozom, za zvukov trúb a trepotania zástav.

Nezabúdajme, že najnebezpečnejšími nepriateľmi skaly nie je ani krompáč, ani sekera,

ani údery hocijakého iného nástroja, hoci i veľmi ostrého, ale voda, ktorá po kvapkách vniká do trhlín, až celú skalu rozruší. Najväčším nebezpečenstvom pre kresťana je podceňovanie boja v týchto šarvátkach, až zlo postupne presiakne dušu, a tá nakoniec ochabne a stane sa ľahostajnou a necitlivou na Boží hlas.

Čujme, čo hovorí Pán: *Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom* (Lk 16, 10). Ako by nám chcel pripomenúť: bojuj v každom okamihu v týchto zdanlivo bezvýznamných maličkostiach, lebo v mojich očiach sú veľké; plň si presne svoje povinnosti; usmej sa na toho, čo to potrebuje, aj keby si mal ubolenú dušu; bez vyjednávania venuj potrebný čas modlitbe; nápomocne vychádzaj v ústrety tomu, kto ťa vyhladá; buď

spravodlivý a spravodlivosť
zdokonaľuj láskou.

Takéto a iné podobné podnety
budeme denne pociťovať vo svojom
vnútri ako tiché upozornenia, čo nás
vedú trénovať v tomto
nadprirodzenom športe
prekonávania samého seba. Nech
nás Božie svetlo osvieti, aby sme
vnímali jeho napomenutia; nech nám
pomáha v boji; nech je po našom
boku pri víťazstve; nech nás neopustí
v hodine pádu, pretože tak budeme
vždy schopní vstať a bojovať ďalej.

Nemôžeme sa zastavovať. Pán od nás
chce, aby sme bojovali stále
intenzívnejšie, dôkladnejšie, na čoraz
širšom poli. Máme povinnosť
prekonávať samých seba, pretože v
týchto pretekoch je jediný cieľ: dostať
sa do nebeskej slávy. Ak by sme
neprišli do neba, potom by nič
nemalo zmysel.

Sviatosti Božej milosti

Kto chce bojovať, volí si prostriedky. A prostriedky sa za týchto dvadsať storočí kresťanstva nezmenili: modlitba, umŕtvovanie a časté pristupovanie k sviatostiam. Keďže umŕtvovanie je tiež modlitbou — modlitbou zmyslov — , môžeme tieto prostriedky zhrnúť len do dvoch slov: modlitba a sviatosti.

Bol by som rád, keby sme teraz pouvažovali o tom prameni Božej milosti, o sviatostiach, nádhernom prejave Božieho milosrdenstva. Rozjímajme pomaly nad ich definíciou, ktorú zachytáva Katechizmus svätého Pia V.: „Sviatosti sú určité viditeľné znaky, ktoré udeľujú milosť a zároveň ju naznačujú, keď ju stavajú pred náš zrak (Rímsky katechizmus Tridentského koncilu, II, c, I, 3)“. Boh, náš Pán je nekonečný, jeho láska je nevyčerpatelná, jeho dobrotivosť a milosrdenstvo voči nám nepozná hraníc. A hoci nám udeľuje svoju

milosť aj rôznymi inými spôsobmi, predsa výslovne a slobodne ustanovil — len on to mohol urobiť — týchto sedem účinných znakov, aby stálym, jednoduchým a pre všetkých dostupným spôsobom mohli mať ľudia účasť na zásluhách vykúpenia.

Ak sa prestanú prijímať sviatosti, zanikne aj pravý kresťanský život. Bohužiaľ, nedá sa prehliadnuť, že zvlášť v dnešnej dobe je mnoho tých, ktorí, zdá sa, zabúdajú na tento prúd Kristovej milosti a pohrdajú ním. Je síce bolestné hovoriť o tejto rane spoločnosti, ktorá sa nazýva kresťanskou, je to však nutné, aby sa v našich dušiach posilnila túžba pristupovať s väčšou láskou a vďačnosťou k tomuto prameňu posväcovania sa.

Ľudia sa dnes bez škrupúl rozhodnú odložiť krst novonarodených detí a týmto vážnym útokom voči spravodlivosti a láske ich okrádajú o

milosť viery, neoceniteľný poklad prebývania Najsvätejšej Trojice v duši, ktorá prichádza na svet poškvernená dedičným hriechom. Snažia sa tiež oslabiť pravú povahu sviatosti birmovania, ktorú Tradícia vždy jednomyseľne vnímala ako posilu pre duchovný život, tiché a plodné vylíatie Ducha Svätého, aby duša, posilnená nadprirodzeným spôsobom, mohla bojovať ako *miles Christi* — Kristov vojak vo vnútornom boji proti sebecku a žiadostivosti.

Ak človek stratí citlivosť na Božie veci, len ťažko dokáže chápať sviatosť pokánia. Sviatostná spoveď nie je dialógom ľudským, ale nadprirodzeným rozhovorom; je to súd neomylnnej Božej spravodlivosti a, predovšetkým, milosrdenstva, vedený láskyplným sudcom, ktorý *nemá záľubu v tom, aby zomrel bezbožný, ale aby sa bezbožný vrátil zo svojej cesty a žil* (Ez 33, 11).

Nežnosť nášho Pána je naozaj nekonečná. Len sa pozrite, s akým jemnosťou zaobchádza so svojimi deťmi. Z manželstva urobil posvätný zväzok, obraz zjednotenia sa Krista s jeho Cirkvou (Porov. Ef 5, 32), a veľkú sviatosť, na ktorej sa zakladá kresťanská rodina, ktorá má byť s pomocou Božej milosti prostredím pokoja a svornosti, školou svätosti. Rodičia sú spolupracovníkmi Boha. Z toho plynie milá povinnosť ctiť si ich, ktorá prináleží deťom. Právom by sme štvrté Božie prikázanie mohli nazvať — ako som už pred mnohými rokmi napísal — najsladším prikázaním Desatora. Ak sa manželstvo prežíva tak, ako to chce Boh, totiž sväto, z domova sa stane útočisko pokoja, svetla a radosti.

Náš Boh Otec sviatosťou kňazstva umožnil, aby niektorí veriaci novým a nevýslovným vyliatím Ducha Svätého prijali do duše nezmazateľný znak, ktorý ich pripodobňuje Kristovi

Kňazovi, a oni môžu konať *in persona Christi Capitis* — v osobe Krista, Hlavy svojho mystického tela (Porov. Druhý Vatikánsky koncil, dekrét *Presbyterorum ordinis*, 2). Vďaka služobnému kňazstvu, ktoré sa od spoločného kňazstva všetkých pokrstených veriacich líši nielen stupňom, ale podstatne (Porov. Druhý Vatikánsky koncil, vieroučná konštitúcia *Lumen Gentium*, 10), môžu posvätní služobníci premieňať chlieb a víno na Kristovo telo a krv, prednášať Bohu eucharistickú obetu, odpúšťať hriechy vo sviatostnej spovedi a vykonávať službu poučania ľudí *in iis quae sunt ad Deum* — výlučne vo všetkom tom, v čom ich zastupujú pred Bohom (Porov. Hebr 5, 1) a čo sa na Boha vzťahuje.

Kňaz má byť preto výhradne Božím mužom, odmietajúcim myšlienku chcieť vyniknúť v tých oblastiach, v ktorých to ostatní kresťania od neho nepotrebujú. Kňaz nie je ani

psychológ, ani sociológ, ani antropológ: je to druhý Kristus, sám Kristus, s poslaním starať sa o duše svojich bratov a sestier. Bolo by smutné, keby sa kňaz považoval za oprávnenú autoritu v dogmatickej či morálnej teológii iba na základe poznatkov nejakej svetskej vedy, v ktorej, ak sa venuje svojej kňazskej práci, môže dosiahnuť koniec koncov len úroveň diletanta, učňa. Preukázal by tak jedine dvojitú neznalosť: jednak v svetských vedách, jednak v teológii, hoci by svojou povrchnou fasádou učenosti dokázal niektorých bezbranných čitateľov a poslucháčov oklamať.

Je už vecou verejnou, že niektorí duchovní dnes, zdá sa, chcú vytvoriť novú Cirkev, keď zamieňajú duchovné ciele — spásu každej jednotlivkej duše — za časné ciele a zrádzajú tak Krista. Ak sa nedokážu vzoprieť tomuto pokušeniu, prestanú spĺňať svoju posvätnú službu, stratia

dôveru a úctu ľudu a vo vnútri Cirkvi spôsobia hroznú skazu. Ba čo viac, týmto svojvoľným zasahovaním do politickej slobody kresťanov i ostatných ľudí spôsobia následný zmätok a sami sa stanú nebezpečnými pre občianske spolužitie. Sviatosť posvätného stavu je sviatosťou nadprirodzenej služby bratom vo viere, ktorú, ako sa zdá, chcú niektorí zmeniť na pozemský nástroj nového despotizmu.

Pokračujme však ďalej v rozjímaní nad zázrakom sviatostí. V pomazaní chorých — ako sa dnes nazýva posledné pomazanie — pomáhame pri láskyplnej príprave na cestu, ktorá sa končí v Otcovom dome. A v Najsvätejšej Eucharistii, sviatosti — ak to tak môžeme povedať — Božej márnوترatnosti, nám svoju milosť udeľuje a aj sa nám dáva sám Boh: Ježiš Kristus, ktorý je tu — a nielen počas Svätej omše, ale vždy, skutočne prítomný so svojím Telom, so svojou

Dušou, so svojou Krvou a so svojou Božskou prirodzenosťou.

Opakovane sa zamýšľam nad zodpovednosťou, ktorá leží na kňazoch, aby všetkým kresťanom zabezpečili ono božské riečisko sviatostí. Božia milosť prichádza na pomoc každej duši; každé stvorenie si vyžaduje konkrétnu osobnú pomoc. Dušiam sa nemožno venovať masovo! Bolo by neprípustnou urážkou ľudskej dôstojnosti a dôstojnosti Božieho dieťaťa, keby kňaz nezaobchádzal s každým človekom individuálne, s pokorou toho, kto sa považuje len za nástroj sprostredkujúci Kristovu lásku; pretože každá duša je úžasný poklad; každý človek je jedinečný a nenahraditeľný. Každý jeden z ľudí je hoden všetkej Kristovej krvi.

Hovorili sme predtým o boji. Boj si však vyžaduje tréning, vhodnú výživu, rýchlo podaný liek v prípade

choroby, pomliaždeniny, či rany. Sviatosti, základný liek Cirkvi, nemožno považovať za niečo nadbytočné. Ak sa ich dobrovoľne vzdáme, nedokážeme vykročiť na cestu nasledovania Ježiša Krista: potrebujeme ich ako dýchanie, ako krvný obeh, ako svetlo, aby sme v každom okamihu vedeli odhadnúť, čo od nás Pán chce.

Kresťanská askéza si vyžaduje pevnosť a túto pevnosť kresťan nachádza u Stvoriteľa. Sme tmou a on je najžiarivejším svetlom; sme chorobou a on je prekypujúcim zdravím; sme slabosťou a on je tým, čo nás podopiera, *quia tu es, Deus, fortitudo mea* — *veď ty, Bože, si moje útočisko* (Ž 43⁴², 2). Nič na tejto zemi nie je schopné zastaviť nedočkavý prúd Kristovej vykupiteľskej krvi. Lenže ľudská obmedzenosť nám môže zacloniť zrak do tej miery, že nedokáže vnímať Božiu veľkosť. Preto je na zodpovednosti všetkých

veriacich, obzvlášť tých, ktorí majú poverenie duchovne viesť Boží ľud — slúžiť mu —, aby nezahatali pramene milosti a aby sa nehanbili za Kristov kríž.

Zodpovednosť pastierov

V Božej cirkvi je úsilie o stále vytrvalejšiu vernosť Kristovej náuke povinnosťou všetkých. Nik nie je výnimkou. Keby samotní pastieri osobne nebojovali o nadobudnutie citlivosti svedomia, o vernú úctu k dogmám a morálke — tvoriacim *depositum fidei* (poklad viery) a spoločné dedičstvo —, stali by sa skutočnosťou prorocké slová Ezechiela: *Syn človeka, prorokuj proti pastierom Izraela; prorokuj a povedz im, pastierom: Toto hovorí Pán, Jahve: Beda pastierom Izraela, ktorí pásli seba! Či nie stádo pásavajú pastieri? Mlieko ste pojedli, vlnou ste sa obliekli... Slabé ste neposilňovali, choré ste neliečili, ranené ste*

neobviazali, rozprchnuté ste nezavrátili, ani stratené ste nehľadali, ale násilím a hrôzou ste panovali nad nimi (Ez 34, 2-4).

Sú to tvrdé výčitky, no oveľa horšia je urážka Boha, ktorú páchajú, keď dostali príkaz starať sa o duchovné dobro všetkých, a pritom sa spreneverujú dušiam, pripravujú ich o očistnú vodu krstu, ktorá obnovuje dušu; o blahodarný olej birmovania, ktorý ju posilňuje; o súd, ktorý ju zbavuje viny; o pokrm, ktorý jej dáva večný život.

Kedy sa to stáva? Vtedy, keď sa prestane viesť boj pokoja. Kto nebojuje, vystavuje sa nebezpečenstvu rôznych foriem otroctva, ktoré vedia spútať ľudské srdcia: otroctvo výlučne ľudského pohľadu na veci; otroctvo dychtivej túžby po moci a uznaní vo svete; otroctvo samolúbosti; otroctvo peňazí; otroctvo zmyselnosti...

Ak sa niekedy stane — pretože Boh môže dopustiť túto skúšku —, že narazíte na pastierov nehodných svojho mena, nepohoršujte sa nad nimi. Kristus prisľúbil svojej Cirkvi istú a ustavičnú pomoc, ale nezaručil vernosť tých, ktorí ju tvoria. Nebude im chýbať hojná, štedrá milosť, ak zo svojej strany dajú to málo, čo od nich Boh žiada: pozorne bdieť a s pomocou Božej milosti sa usilovať odstrániť prekážky na ceste k dosiahnutiu svätosti. Ak niet boja, aj ten, čo vyzerá, že je vysoko, môže byť v Božích očiach veľmi nízko. *Poznám tvoje skutky — tvoje správanie —; že máš meno, akoby si žil, ale si mŕtvy. Bdej a posilňuj, čo ešte ostalo, a už malo zomrieť. Lebo tvoje skutky nenachádzam dokonalé pred mojím Bohom. Preto si spomeň, ako si prijal a počul, zachovávaj to a rob pokánie* (Zj 3, 1-3).

To sú výzvy svätého Jána Apoštola v prvom storočí, adresované človeku,

ktorý bol zodpovedný za Cirkev v meste Sardy. Fakt, že u niektorých pastierov môže dôjsť k oslabeniu zmyslu pre zodpovednosť, nie je len moderným fenoménom; objavuje sa už za čias apoštolov, teda v tom istom storočí, keď na zemi žil Ježiš Kristus, náš Pán. A nik sa nemôže cítiť bezpečne, ak prestane bojovať so samým sebou. Nikto sa nemôže spasiť sám. Všetci v Cirkvi potrebujeme konkrétne prostriedky, ktoré nás posilňujú: pokoru, umožňujúcu nám prijať pomoc a radu; umŕtvovania, ktoré pripravia naše srdce, aby v ňom mohol kralovať Kristus; a štúdium vždy platnej náuky, ktorá nás vedie zachovávať v sebe vieru a šíriť ju ďalej.

Dnes tak ako včera

Liturgia Kvetnej nedele kladie kresťanom do úst túto pieseň:
Zdvihnite, brány, svoje hlavice a

vyvýšte sa, brány prastaré, lebo má vstúpiť Kráľ slávy (Antifóna Kvetnej nedele, Ž 24, 7). Kto sa uzavrie do bašty svojho sebeckva, nezostúpi na bojové pole. Kto však otvorí brány pevnosti a dovoľí, aby vstúpil Kráľ pokoja, vyjde spolu s ním bojovať proti všetkej tej úbohosti, ktorá zatemňuje zrak a otupuje svedomie.

Vyvýšte sa, brány prastaré! Táto výzva do boja nie je v kresťanstve ničím novým. Je to večná pravda. Bez boja sa nedosiahne víťazstvo; bez víťazstva sa nezíska pokoj. Bez pokoja bude ľudská radosť len radosťou zdanlivou, falošnou, neplodnou, ktorá sa nepremení na pomoc ľuďom, ani na skutky lásky a spravodlivosti, odpustenia a milosrdenstva, ani na službu Bohu.

Dnes vo vnútri Cirkvi i zvonka, v horných pozíciách aj dole, môžeme nadobudnúť dojem, že mnohí poľavili v boji — v tom osobnom

zápase s vlastnými zlyhaniami —, aby sa so všetkým, čo majú vrhli do otroctva, ponižujúceho dušu. Je to nebezpečenstvo, ktoré odjakživa číha na všetkých kresťanov.

Treba preto naliehavo prosiť Najsvätejšiu Trojicu, aby mala so všetkými zľutovanie. Keď o týchto veciach hovorím, chvejem sa pri pomyslení na Božiu spravodlivosť. Utielam k jeho milosrdenstvu, k jeho súcitu, aby nehľadel na naše hriechy, ale na zásluhy Krista a jeho Presvätej Matky, ktorá je tiež našou Matkou; na zásluhy Patriarchu svätého Jozefa, ktorý mu bol otcom; na zásluhy svätých.

Kresťan si môže byť istý, že ak bude chcieť bojovať, Boh ho uchopí za pravicu, ako čítame v textoch svätej omše dnešného sviatku. Ježiš, ktorý vchádza do Jeruzalema sediac na obyčajnom osliatku, Kráľ pokoja, je ten, ktorý povedal: *Kráľovstvo*

nebeské trpí násilie a násilníci sa ho zmocňujú (Mt 11, 12). Táto sila sa však neprejavuje v násilí voči druhým: ide o silu, s akou bojujeme s našimi vlastnými slabosťami a biedami, o odvahu nemaskovať osobnú nevernosť, o statočnosť vyznávať vieru aj vtedy, keď je naše prostredie naladené proti nej.

Dnes takisto ako včera sa od kresťana očakáva hrdinstvo. Hrdinstvo vo veľkých bojoch — ak je to potrebné —, a hrdinstvo — to obvyklé — v malých protivenstvách všedného dňa. Keď budeme ustavične bojovať, s láskou a takým spôsobom, ktorý sa zdá byť bezvýznamným, Pán nám, svojim deťom, bude vždy po boku ako láskyplný pastier: *Sám budem pásť svoje ovce a sám ich dám do košiara, hovorí Pán, Boh. Stratené vyhládám, odohnané zavrátim, poranené obviažem, nemocné posilním, vykrmené a nemocné ochránim... na svojej pôde budú v*

*bezpečí. A zvedia, že ja som Pán, keď
dolámem ihlice ich jarma a
vyslobodím ich z rúk tých, čo ich
zotročovali (Ez 34, 15-16, 27).*

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/homilia-na-kvetnu-nedelu/](https://opusdei.org/sk-sk/article/homilia-na-kvetnu-nedelu/)
(26.03.2025)